

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
NGHỆ AN**

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

(Đề có 02 trang)

**KỲ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2026 - 2027**

Môn thi: NGỮ VĂN

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian giao đề

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

NGỌN LỬA TUỔI THƠ

Xuân Quỳnh⁽¹⁾

Đêm liên hoan, ngọn lửa sáng lên rồi
Các anh hát những bài ca chiến dịch:
"Đấy Tây Bắc núi ngàn trùng tít tắp
Pháo vượt đèo trần thủ dẫm mồ hôi
Điện Biên⁽²⁾ xa lửa chín rực bên đồi
Những điệu xòe rập rờn trên đồng ruộng
Đã núi gập ghềnh, đèo cao chót vót..."
Thương đôi giày rách nát các anh tôi.
Một tình thương không nói được nên lời
Của đứa trẻ gầy còm nhút nhát
Nấp sau cột lạng thầm theo tiếng hát
Chạy bao điều khao khát mãi khôn nguôi.

Đêm liên hoan ngọn lửa sáng lên rồi
Xanh tiếng hát, xanh áo màu bộ đội
Ngọn lửa xanh là ngực trang vậy gọi
Tôi những miên vờ vợi nhờ thương xa.

Các anh đi các anh có đầu gối
Bài hát vẫn dạt dào như sóng vỗ
Trong mắt trẻ bao dòng sông kỳ lạ
Bao nẻo đường hoang dã, những màu mây...

Tôi gặp các anh ở khắp đó đây
Các anh trồng rau, các anh lau súng
Anh bộ đội tôi gọi trong thầm lặng
Ước ao mình được nằm dài ba lô.

Biết bao làng các anh đã đi qua
Bao thành phố, bao nhiêu trẻ nhỏ
Làm sao biết - mà các anh đầu gối
Đưa trẻ gầy nấp sau cột hòm nao.

Năm tháng qua tôi đã đổi thay nhiều
Các anh xưa, tóc bây giờ chắc bạc
Nhưng ngọn lửa đã bùng lên tiếng hát
Vẫn diệu kỳ trong suốt tuổi thơ tôi.

1984

(Trích Thơ Xuân Quỳnh, NXB Văn học, 2009, tr. 37-39)

Chú thích:

⁽¹⁾ Xuân Quỳnh: (1942 - 1988) là một trong những nhà thơ tiêu biểu của nền thơ Việt Nam hiện đại. Sáng tác của bà bao gồm cả thơ và văn xuôi, trong đó tình yêu, hạnh phúc gia đình và trẻ em là các đề tài chiếm vị trí nổi bật. Thơ Xuân Quỳnh là tiếng lòng của một tâm hồn phụ nữ nhiều trắc ẩn, vừa hồn nhiên, tươi tắn vừa chân thành đằm thắm và luôn da diết trong khát vọng hạnh phúc đời thường bình dị.

⁽²⁾ Điện Biên: một tỉnh miền núi thuộc vùng Tây Bắc của Việt Nam.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định nhân vật trữ tình trong văn bản trên.

Câu 2. Sự kiện lịch sử nào được nhắc đến trong những dòng thơ in đậm?

Câu 3. Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ so sánh trong hai dòng thơ:

"Các anh đi các anh có đầu gối
Bài hát vẫn dạt dào như sóng vỗ".

Câu 4. Em hiểu như thế nào về nội dung câu thơ: "Thương đôi giày rách nát các anh tôi."

Câu 5. Bài thơ gợi cho em suy nghĩ gì về ý nghĩa của kỉ niệm tuổi thơ trong cuộc đời mỗi người?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích hình ảnh *ngọn lửa* trong văn bản ở phần Đọc hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm)

Lịch sử là điểm tựa cho hiện tại và tương lai.

Với góc nhìn của một học sinh, em hãy viết bài văn nghị luận *đề xuất những giải pháp để lan tỏa giá trị quý báu của lịch sử dân tộc*.

———— Hết ————

Thí sinh không sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT ĐỀ THI VÀO 10 NĂM HỌC 2026 - 2027

MÔN NGỮ VĂN – NGHỆ AN

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
Độc hiểu	Câu 1.	Nhân vật trữ tình: “tôi”
	Câu 2.	Sự kiện lịch sử: Chiến dịch Điện Biên Phủ
	Câu 3.	- Biện pháp so sánh: ví “bài hát” với tiếng “sóng vỗ” - Tác dụng: + Làm cho tiếng hát, cảm xúc trở nên sinh động, giàu hình ảnh. + Gọi sự mạnh mẽ, dào dạt, lan tỏa không ngừng của những bài hát về người lính + Thể hiện niềm xúc động, sự biết ơn và nỗi nhớ của nhân vật trữ tình đối với các anh bộ đội; khẳng định những kỷ ức đẹp vẫn ngân vang mãi trong tâm hồn.
	Câu 4.	<i>HS đọc kĩ câu thơ và đưa ra quan điểm cá nhân phù hợp. Sau đây là gợi ý:</i> Gợi ý: “Đôi giày rách nát” gợi sự gian khổ, thiếu thốn, vất vả của người lính trong chiến tranh. Qua đó cho thấy sự hi sinh thầm lặng, tinh thần vượt khó của các anh vì đất nước và tình cảm trân trọng của tác giả đối với họ. Câu thơ thể hiện niềm thương yêu, cảm phục của tác giả dành cho những người lính chiến sĩ.
	Câu 5.	HS đọc kĩ văn bản, kết hợp với quan điểm, trải nghiệm cá nhân để đưa ra quan điểm phù hợp. <i>Sau đây là gợi ý:</i> - Kỷ niệm tuổi thơ là kỷ ức về những sự kiện từng diễn ra trong tuổi thơ mỗi người, mang ý nghĩa vô cùng đặc biệt. - Ý nghĩa: + Là hành trang tinh thần nuôi dưỡng tâm hồn, giúp con người trưởng thành + Lưu giữ những tình cảm đẹp về gia đình, bạn bè, thầy cô, quê hương... + Tạo động lực giúp con người vượt qua khó khăn, mệt mỏi + Giúp con người biết trân trọng quá khứ, sống biết ơn. + ...
Viết	Câu 1.	1. Mở đoạn: Giới thiệu chung 2. Thân đoạn

		- Ý nghĩa tả thực – Ngọn lửa của đêm liên hoan: Ngọn lửa gọi ra không gian ấm áp, bập bùng của buổi gặp gỡ giữa bộ đội và nhân dân. Nó giúp xua tan cái lạnh, sự gian khổ và kết nối tâm hồn mọi người. - Ý nghĩa biểu tượng của “ngọn lửa”: + Tinh thần chiến đấu nhiệt huyết của người lính. + Lí tưởng cách mạng và tình yêu đất nước. + Niềm tin, khát vọng đẹp đẽ của tuổi trẻ. + Là biểu tượng của những kỉ niệm đẹp, tình người, tình quân dân và lòng biết ơn. - Đánh giá về nghệ thuật: + Hình ảnh giàu tính biểu tượng. + Sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ. + ... 3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận
	Câu 2.	I. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận II. Thân bài a. Giải thích vấn đề - Lịch sử dân tộc là những sự kiện, truyền thống, thành tựu, bài học dựng nước và giữ nước của cha ông ta từ bao đời nay. - Lan tỏa giá trị lịch sử là giúp mọi người hiểu, trân trọng, gìn giữ và biết ơn, đồng thời phát huy những giá trị ấy trong cuộc sống hiện đại. => Mỗi chúng ta cần có trách nhiệm lan tỏa giá trị quý báu của lịch sử dân tộc. b. Phân tích, chứng minh vấn đề * Bối cảnh hiện tại: Trong thời đại hội nhập và công nghệ số, giới trẻ có nhiều cơ hội tiếp cận tri thức nhưng cũng dễ bị cuốn vào các xu hướng giải trí, dẫn đến sự thờ ơ với lịch sử dân tộc. * Ý nghĩa của việc lan tỏa giá trị lịch sử: - Giúp bồi đắp lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc. - Giáo dục truyền thống, đạo lí “uống nước nhớ nguồn”. - Rút ra bài học cho hiện tại và định hướng tương lai. - Ngăn chặn tình trạng thờ ơ, lệch lạc nhận thức về lịch sử. * Đề xuất giải pháp: - Đối với học sinh:

		+ Chủ động học tập, tìm hiểu lịch sử qua sách báo, phim tư liệu, bảo tàng, di tích... + Chia sẻ kiến thức lịch sử qua các kênh mạng xã hội theo cách gần gũi, sáng tạo + Tham gia các hoạt động tri ân, đền ơn đáp nghĩa... - Đối với gia đình, nhà trường: + Đổi mới cách giáo dục, dạy học lịch sử sinh động, trực quan, hấp dẫn và gắn với trải nghiệm thực tế + Tổ chức các cuộc thi, sân khấu hoá, hoạt động trải nghiệm sáng tạo về lịch sử - Đối với xã hội: + Xây dựng phim ảnh, sách báo, chương trình hấp dẫn, đưa những giá trị văn hoá lịch sử đến gần hơn với công chúng + Bảo tồn di tích, ứng dụng công nghệ số để quảng bá lịch sử dân tộc ... * Dẫn chứng: HS nêu dẫn chứng phù hợp * Phê phán: Phê phán người thờ ơ, xem nhẹ lịch sử, tiếp nhận thông tin sai lệch hoặc xuyên tạc lịch sử. * Liên hệ bản thân III. Kết bài: Khẳng định lại vấn đề nghị luận
--	--	---